

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžf/51/2016
Identifikačné číslo spisu: 8014201016
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014201016.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Marty Molnárovej v právnej veci žalobcu MAJEX, s.r.o., so sídlom Volgogradská 13, Prešov, IČO: 36 505 102, DIČ: 2021992346, IČ DPH: SK2021992346, právne zastúpený Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., so sídlom Drotárska cesta 102, Bratislava proti žalovanému Daňovému úradu Prešov, Ul. Hviezdoslavova 7, Prešov, o preskúmanie zákonnosti oznámení žalovaného, všetky zo dňa 11. júna 2014 č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703678/2014/TkaZ, č.9701402/5/2695298/2014/GirI, č. 9701402/5/2704940/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2707890/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2708479/2014/TkaZ, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/58/2014-100 zo dňa 26.1.2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/58/2014-100 zo dňa 26. januára 2016 v časti ktorou boli zrušené napadnuté rozhodnutia žalovaného zo dňa 11. júna 2014 č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703678/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2695298/2014/GirI, č. 9701402/5/2704940/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2707890/2014/TkaZ a rozhodnutie č. 9701402/5/2708479/2014/TkaZ potvrdzuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S/58/2014-100 zo dňa 26. januára 2016 v časti výroku o náhrade trov konania potvrdzuje.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcu v náhrade trov právneho zastúpenia 181,89 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Rozsudkom zo dňa 26.1.2016 Krajský súd v Prešove rozhodol v spojenom konaní o žalobách vedených pôvodne pod sp. zn. 1S/58/2014 - 1S/64/2014.

Postupom podľa § 250j ods. 2 písm. a) a písm. e) OSP vyhovel žalobným návrhom podľa druhej hlavy piatej časti OSP, ktorými sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutí vydaných formou oznámení o zamietnutí odvolaní podľa § 72 ods. 8 písm. b) Daňového poriadku, ako neprípustných, nakoľko boli podané neoprávnenou osobou.

Ďalším výrokom zamietol žalobu v časti, ktorou sa žalobca tým istým postupom domáhal preskúmania vecne súvisiacich oznámení zo dňa 15.7.2014 a 17.7.2014 o tom, že podľa § 77 ods. 1 Daňového poriadku voči oznámeniam zo dňa 11.6.2014 nie je možné podať podnet na preskúmanie rozhodnutia v mimoodvolacom konaní nakoľko predmetné oznámenia nie sú rozhodnutiami, ktoré by nadobudli právoplatnosť. Zamietnutie žaloby v tejto časti bolo odôvodnené tým, že žaloba v tejto časti neobsahovala námietku porušenia subjektívnych práv žalobcu, čo je základná obsahová náležitosť správnej žaloby a základná podmienka pre meritórne prejednanie žaloby.

Žalobcovi, ktorého na účely rozhodovania o náhrade trov konania vyhodnotil ako procesne úspešného priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 579,21 Eur v zmysle vyúčtovania predloženého žalobcom v rozsahu 579,21 Eur, trov právneho zastúpenia, pozostávajúcich v zmysle odôvodnenia (ods. prvý zdola na str. 16 a odsek prvý zhora na str. 17 písomného vyhotovenia rozsudku) z náhrady súdneho poplatku v požadovanej výške 70 Eur a odmeny za tri úkony právnej služby a to prevzatie vecí a príprava zastúpenia s režijným paušálom a DPH v sume 161,75 Eur, podanie žaloby s režijným paušálom a DPH v sume 165,56 Eur, vyjadrenie zo dňa 22.1.2016 s režijným paušálom a DPH v sume 181,90 Eur .

II.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalovaný (v písomnom vyhotovení popri správnom označení napadnutého rozsudku zmätočne uviedol, že odvolanie podáva proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S/26/2015-46 zo dňa 22.12.2015). Obsah jeho odvolania sa týkal iba správnosti výroku, ktorým bolo žalobe v časti vyhovené. Poukázal na zásadný význam posudzovania účinnosti plnomocenstva, udeľovaného v daňových konaniach. Zdôraznil význam prísnejšieho právneho režimu plnomocenstva v daňových konaniach, od posudzovania účinnosti plnomocenstva v ostatných správnych konaniach. V prípade plnomocenstva, ktoré v lehote na podanie odvolania bolo udelené, ale nebolo právne účinné, nepovažoval za dôvodné ani možné odstraňovať tento nedostatok (nepreukázanie účinnosti plnomocenstva) cestou výzvy na odstránenie nedostatkov podania. Napriek tomu, že v časti rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, bol procesne úspešný, žiadal zrušiť celý rozsudok a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Ohľadne výroku o trovách žiadne konkrétne námietky neuviedol.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu reagoval iba na konkrétne odvolacie dôvody a nakoľko ich považoval za totožné s dôvodmi, na základe ktorých boli vydané krajským súdom zrušené rozhodnutia, žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a uplatnil si nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

III.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý

rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu (ktoré sa vzťahovalo iba voči výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a logicky aj závislému výroku o náhrade trov konania) nie je možné vyhovieť. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 31. januára 2018 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky - štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa § 13 zák. č. 563/2009 Z. z. daňového poriadku

(5) Podanie urobené elektronickými prostriedkami sa podáva prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 a musí byť podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom osoby, ktorá ho podáva, alebo prostredníctvom elektronickej podateľne ústredného portálu verejnej správy spôsobom podľa osobitného predpisu. Podanie, ktoré má predpísanú štruktúrovanú formu podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, možno podať len prostredníctvom elektronickej podateľne podľa § 33 ods. 2 cez určené dátové rozhranie a v súlade s podmienkami a podrobnosťami o elektronickej komunikácii zverejnenými na webovom sídle finančného riaditeľstva podľa § 33 ods. 4. Ak daňový subjekt, ktorý je fyzickou osobou, chce doručovať finančnej správe písomnosti elektronickými prostriedkami, ktoré nebudú podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, oznámi správcovi dane údaje potrebné na doručovanie na tlačive podľa vzoru uverejneného na webovom sídle finančného riaditeľstva a uzavrie so správcom dane písomnú dohodu o elektronickej doručovaní. Táto dohoda obsahuje najmä náležitosti elektronickej doručovania, spôsob overovania elektronickej podania a spôsob preukazovania doručenia.

(6) Podanie urobené elektronickými prostriedkami, ak nebolo podané spôsobom podľa odseku 5, alebo podanie urobené telefaxom je potrebné doručiť aj v listinnej forme, a to do piatich pracovných dní od odoslania podania urobeného elektronickými prostriedkami alebo telefaxom, inak sa považuje za nedoručené.

(7) Na podanie urobené elektronickými prostriedkami sa primerane vzťahuje § 33. Takéto podanie sa považuje za doručené dňom jeho prijatia do elektronickej podateľne, o čom sa zašle potvrdenie do elektronickej osobnej schránky daňového subjektu.

(8) Ak má podanie nedostatky, pre ktoré nie je spôsobilé na prerokovanie, vyzve príslušný orgán daňový subjekt, aby ich podľa jeho pokynu a v určenej lehote odstránil. Súčasne ho poučí o následkoch

spojených s ich neodstránením.

(9) Ak daňový subjekt nedostatky podania v požadovanom rozsahu odstráni v lehote určenej príslušným orgánom, považuje sa takéto podanie za podané bez nedostatkov v deň pôvodného podania. Ak daňový subjekt výzve príslušného orgánu nevyhoví v plnom rozsahu a v určenej lehote, považuje sa toto podanie za nepodané a príslušný orgán túto skutočnosť oznámi daňovému subjektu.

Podľa § 9 ods. 4 Daňového poriadku, plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane

IV.

V prejednávanej veci bolo predmetom súdneho prieskumu (v rozsahu napadnutom odvolaním proti rozsudku krajského súdu) konanie správcu dane výsledkom ktorého bolo, na základe daňovej kontroly na DPH za jednotlivé kontrolované obdobia, vydanie správnych aktov zo dňa 11.6.2014 pod č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703101/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2703678/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2695298/2014/Girl, č. 9701402/5/2704940/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2707890/2014/TkaZ, č. 9701402/5/2708479/2014/TkaZ.

Vo všetkých prípadoch sa jednalo o oznámenia správcu dane, Daňového úradu Prešov, podľa § 73 ods. 5 zákona č. 563/2009 Z. z. daňového poriadku, že odvolania voči jednotlivým rozhodnutiam Daňového úradu Prešov zo dňa 28.04.2014 v zmysle § 73 ods. 4 písm. a/ Daňového poriadku zamieta ako neprípustné, nakoľko nebolo podané oprávnenou osobou. Rozhodnutiami, proti ktorým boli podané predmetné odvolania boli žalobcovi na základe vykonanej daňovej kontroly určené rozdiely dane oproti podanému daňovému priznaniu.

Daňový úrad zhodne konštatoval, že dňa 15.05.2014 bolo do elektronickej podateľne správcu dane doručené podanie - odvolanie voči jednotlivým rozhodnutiam, ktoré uskutočnil daňový subjekt Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., za klienta spoločnosť MAJEX, s.r.o. Odvolania boli podané v posledný deň v zákonom stanovenej lehote, plnomocenstvo udelené daňovým subjektom MAJEX, s.r.o., Prešov, splnomocencovi Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., zo dňa 12.05.2014, na zastupovanie pred daňovým úradom vo veci podania odvolania aj voči jednotlivým rozhodnutiam bolo do elektronickej podateľne správcu dane doručené dňa 05.06.2014. Vzhľadom na to, že podľa § 9 ods. 4 Daňového poriadku plnomocenstvo je voči správcovi dane účinné odo dňa jeho doručenia správcovi dane alebo odo dňa jeho udelenia do zápisnice u správcu dane, v danom prípade odo dňa 05.06.2014, boli jednotlivé odvolania vyhodnotené podané neoprávnenou osobou.

V súvislosti s podaním žaloby podľa druhej hlavy piatej časti OSP žalovaný v prvom rade namietal, že nejde o rozhodnutie s formálnymi náležitosťami podľa Daňového poriadku, a teda nie sú splnené podmienky na postup podľa § 247 OSP. Krajský súd sa týmto názorom žalovaného nestotožnil, nakoľko z ustálenej rozhodovacej praxe a judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednoznačne vyplýva, že nie je rozhodujúce, či k porušeniu subjektívnych práv fyzickej či právnickej osoby došlo vo formalizovanej forme. V tomto smere judikoval Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn.: 4Sžf/1/2014 zo dňa 11.03.2014, v zmysle ktorého aj keď oznámenie o zamietnutí odvolania nemá formálne náležitosti rozhodnutia vydaného v administratívnom konaní, svojimi procesnými dôsledkami významne zasahuje do ústavne chráneného práva účastníka konania na prejednanie veci, preto je takéto oznámenie i bez formálnych znakov rozhodnutia spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v správnom súdnictve.

Pokiaľ sa týka zákonnosti samotného postupu žalovaného pri vyhodnocovaní jednotlivých odvolaní, krajský súd zohľadnil, že z obsahu predloženého spisu, konkrétne úradného záznamu zo dňa 04.06.2014 spísaného podľa § 19 Daňového poriadku vyplýva, že daňovému úradu bolo zrejmé, že dňa 26.05.2014 bolo prostredníctvom elektronickej podateľne finančnej správy podané odvolanie voči predmetným rozhodnutiam spoločnosťou Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o. pod ID kódom advokátskej kancelárie s tým, že podaniu bolo administratívnym systémom pridelené konkrétne číslo

6/1582681/2014. V tomto úradnom zázname sa ďalej cituje ustanovenie § 72 ods. 8 písm. b/ Daňového poriadku, podľa ktorého odvolanie je neprípustné, ak nie je podané oprávnenou osobou. Daňový subjekt počas výkonu daňovej kontroly a následne vo vyrubovacom konaní nemal určeného zástupcu s tým, že daňový subjekt ako platca DPH má v zmysle Daňového poriadku povinnosť doručovať podanie elektronicky a to autorizovanou osobou. Ak autorizovanou osobou nie je priamo štatutár, podania môžu podať aj iné právnické či fyzické osoby na základe plnej moci udelenej danou spoločnosťou, v tomto prípade daňovým subjektom MAJEX, s.r.o., Prešov. Do dňa spísania tohto úradného záznamu, t. j. do 04.06.2014 daňový subjekt MAJEX, s.r.o. nedoručil správcovi dane splnomocnenie na podanie odvolania voči predmetnému rozhodnutiu, rovnako nesplnomocnil ani inú osobu na elektronické podávanie. V úradnom zázname sa uvádza, že dňa 04.06.2014 sa zamestnankyňa správcu dane telefonicky spojila so štatutárnym zástupcom spoločnosti Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., a s koncipientkou W. A., podľa ich vyjadrenia daňový subjekt A., s.r.o., Prešov písomne splnomocnil Mgr. Juraja Bugalu na podanie odvolaní predmetné splnomocnenie do 04.06.2014 nebolo správcovi dane doručené.

Ústava Slovenskej republiky v čl. 46 ods. 1 upravuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V súvislosti s výkladom ustanovenia § 13 Daňového poriadku krajský súd poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.: I.ÚS 212/06, ktorý uviedol, že „zodpovedá skutočnosti, že je povinnosťou všeobecných súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a jeden ústavne nekonformný) vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným.“

Povinnosť ústavne konformného výkladu právnych predpisov má nepochybne aj daňový úrad, ako orgán verejnej správy. Preto za situácie, keď jednotlivé odvolania boli nepochybne podané advokátskou kanceláriou ako splnomocneným zástupcom žalobcu a tieto podania trpeli nedostatkom spočívajúcim v nepripojení plnej moci, bolo povinnosťou žalovaného vyzvať odvolateľa na doplnenie odvolania podaného podľa § 13 ods. 1 postupom podľa § ods. 8 daňového poriadku na odstránenie nedostatku podania - pripojenie plnomocnenstva.

Po preskúmaní oznámení a postupu žalovaného v rozsahu uvedenom v žalobe krajský súd teda dospel k záveru, že žalovaný vec nesprávne právne posúdil a v postupe správneho orgánu bola zistená taká procesná vada, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutých oznámení, preto podľa § 250j ods. 2 písm. a/, e/ OSP. napadnuté oznámenia zo dňa 11.06.2014 zrušil a veci vrátil žalovanému na ďalšie konanie, v ktorom je žalovaný povinný akceptovať, že odvolania, podané proti rozhodnutiam daňového úradu boli podané včas.

V.

Keďže podľa názoru najvyššieho súdu krajský súd o otázkach, ktoré boli dôvodom podaného odvolania, nerozhodol svojvoľne a nezákonne a keďže najvyšší súd nezistil dôvod na zmenenie alebo zrušenie jeho rozsudku v napadnutej časti, považujúc jeho odôvodnenie za logické, jasné a zrozumiteľné a nezistil v tomto rozhodnutí žiaden rozpor so zákonom, rozsudok krajského súdu v časti ktorou bolo žalobe vyhovené a vo výroku o náhrade trov prvostupňového konania podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

Čo sa týka rozhodnutia o náhrade trov konania pred krajským súdom, odvolací súd vychádzal iba z toho, že sa jedná o závislý výrok od odvolaním spochybňovaného zrušujúceho rozsudku, v súvislosti s ktorým krajský súd ustálil záver o procesnom úspechu žalobcu. Žalovaný vo svojom odvolaní neuviedol žiadne konkrétne výhrady proti rozhodnutiu o výške náhrady trov a procesný úspech žalobcu ako právny základ rozhodnutia o priznaní náhrady trov žalobcovi je zřejmý. Nie je preto daný dôvod na spochybňovanie rozhodnutia o náhrade trov odvolacím súdom.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 v spojení s §

2501 ods. 2 OSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcu v náhrade trov právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. a predloženého vyčíslenia vo výške 181,89 Eur, čo predstavuje odmenu za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu vo veci samej) v sume 143 Eur, paušálnu náhradu (§16 ods. 3) 8,58 Eur a náhradu DPH z tarifnej odmeny v sume 30,31 Eur. Priznanú náhradu trov odvolacieho konania je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu vedený v Tatra banka a.s. IBAN: SK88 1100 0000 0026 2605 8289 do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.